



تهیه کننده: فاطمه سیل سفور

دبیر مطالعات اجتماعی دبیرستان شهید بینایی

منطقه 15 آموزش و پرورش تهران



# درس 7: جمعیت



در سال 2017 میلادی، جمعیت جهان از مرز 7/5 میلیارد نفر گذشت. و پیش بینی می شود در سال 2050 میلادی به حدود 11

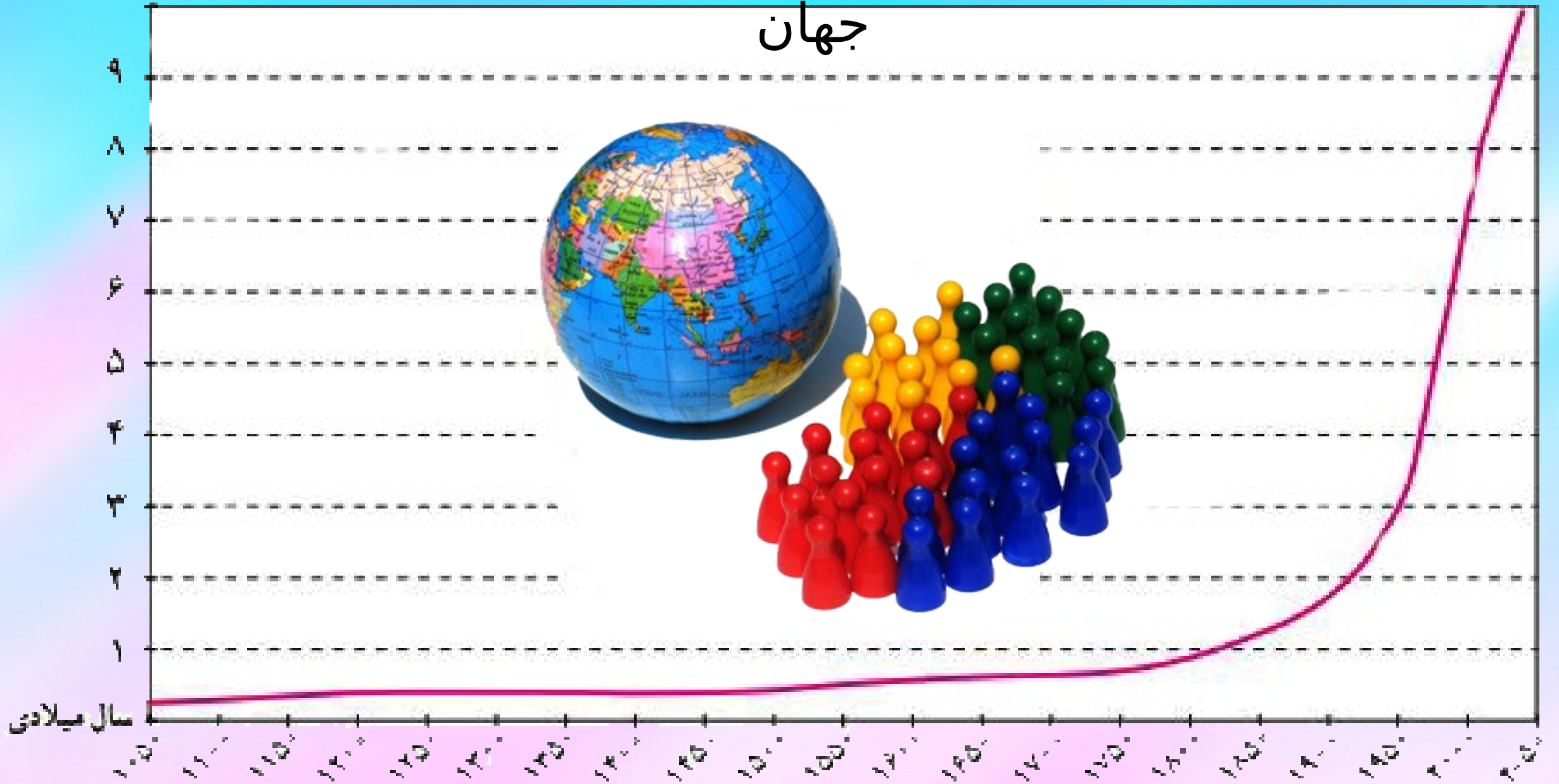
میلیارد نفر برسد.

به نمودار جمعیت جهان در اسلاید بعد توجه کنید.



# نمودار جمعیت جهان

میلیون نفر



رشد جمعیت جهان طی سال های طولانی ثابت یا بسیار  
ناچیز بوده است.  
در دویست سال گذشته، رشد جمعیت جهان سیر صعودی  
پیدا کرد.





علت اصلی این رشد فوق العاده، کاهش میزان مرگ و میرها به ویژه مرگ و میر کودکان بوده است.



در گذشته عدۀ زیادی از مردم بر اثر بیماری های واگیردار و عفونی،  
گرسنگی و قحطی یا جنگ از بین می رفتند.





در دو قرن اخیر دو عامل موجب کاهش چشمگیر مرگ و میرها شده

است:



پیشرفت و گسترش کشاورزی



صنعتی  
افزایش تولید مواد

پیشرفت و غذایی  
و استایل حمل و



انتقال غذا به نواحی دورتر  
نقل

پیشرفت در پزشکی و



تجهیزات آن

سرل بیماری های واگیردار ( وبا، طاعون)

تفاوت میزان موالید و میزان مرگ و میر، رشد طبیعی جمعیت  
را نشان می دهد.

رشد طبیعی جمعیت در یک مکان به دو

عامل میزان موالید ( تولدها) و میزان

مرگ و میرها در یک دوره زمانی

وابسته است.







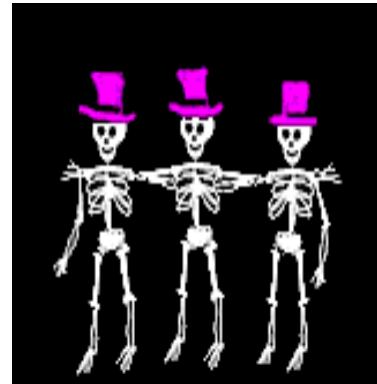
=



جمعیت ثابت می ماند.

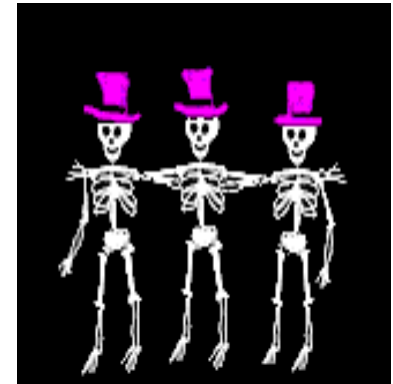
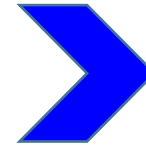


=

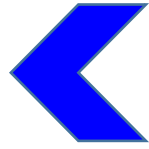




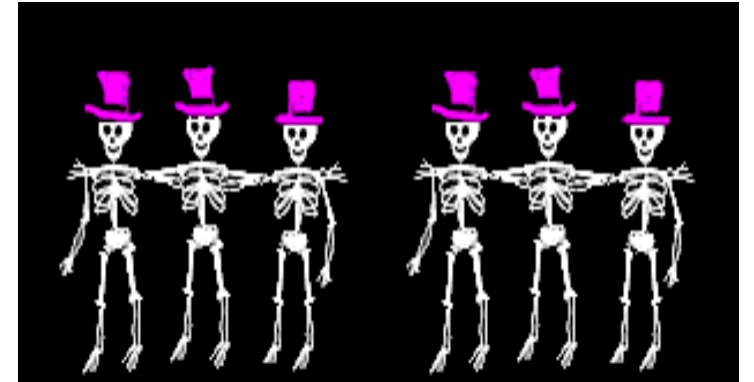
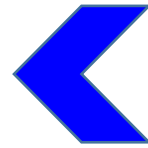
جمعیت افزایش می  
یابد.







جمعیت کاهش می  
یابد.



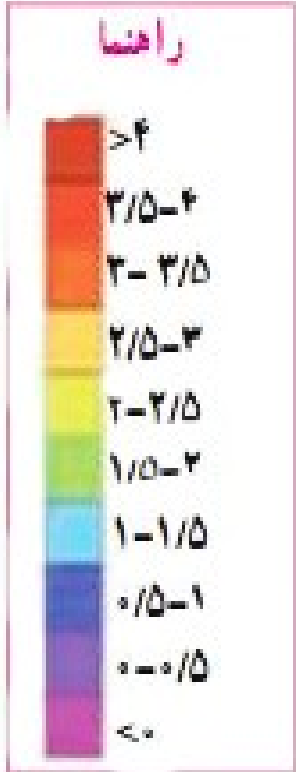
رشد جمعیت در همه کشورها یکسان نیست. جمعیت برخی از کشورها رو به افزایش و جمعیت برخی از کشورها رو به کاهش است.

اگر درصد رشد جمعیت به کمتر از صفر برسد، به آن رشد منفی می گویند. در این حالت میزان موالید کمتر از مرگ و میرها می شود.



در کشورهای دارای رشد منفی جمعیت سالخورده و از کار افتاده افزایش می یابد. و چون زاد و ولد کم است جامعه از نیروی جوان برای تحصیل و علم آموزی و کار و پیشرفت محروم می شود. و جمعیت کشور نیز کاهش می یابد.

چنانچه در یک کشور برای آموزش صحیح و کار و تأمین شغل جوانان برنامه ریزی مناسب و سرمایه گذاری صورت بگیرد، رشد جمعیت و افزایش جمعیت جوان یک نعمت بزرگ و مایه پیشرفت خواهد بود.



رشد جمعیت کشورهای جهان، برآورد ۲۰۱۳ میلادی





کاهش جمعیت جوان

و

افزایش تعداد

سالمندان



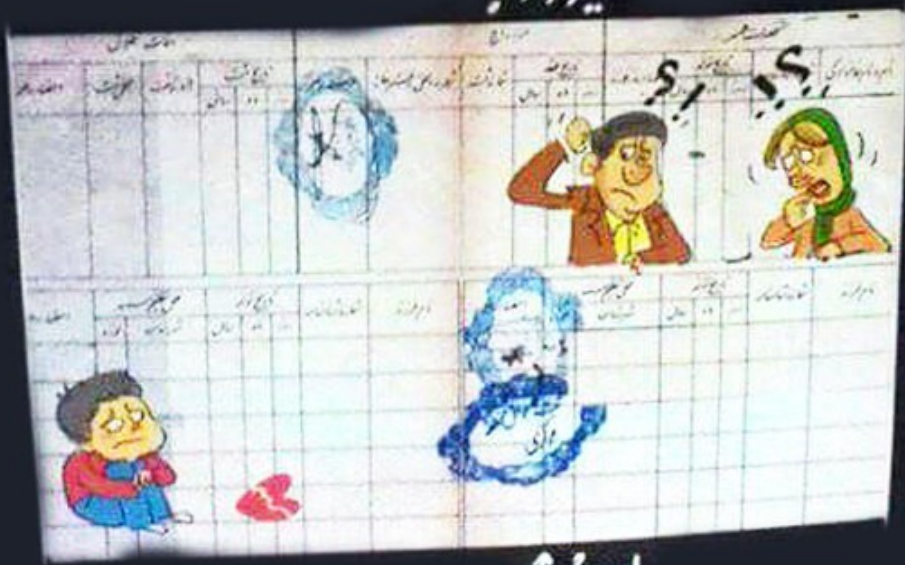




کاهش نیروی کار  
و تلاش برای  
پیشرفت



دیروز!



امروز!

سال: ۱۴۲۰



خانم اجازه  
خاله، دایی، عمه و عمو  
چی هستن؟!؟

باز تو رفتی  
داستانهای تخیلی  
فوندری؟!؟



امروزه در برخی کشورها، دولت ها برنامه های مهمی برای تشویق به  
فرزندآوری طراحی و اجرا می کنند تا با کاهش رشد جمعیت مقابله

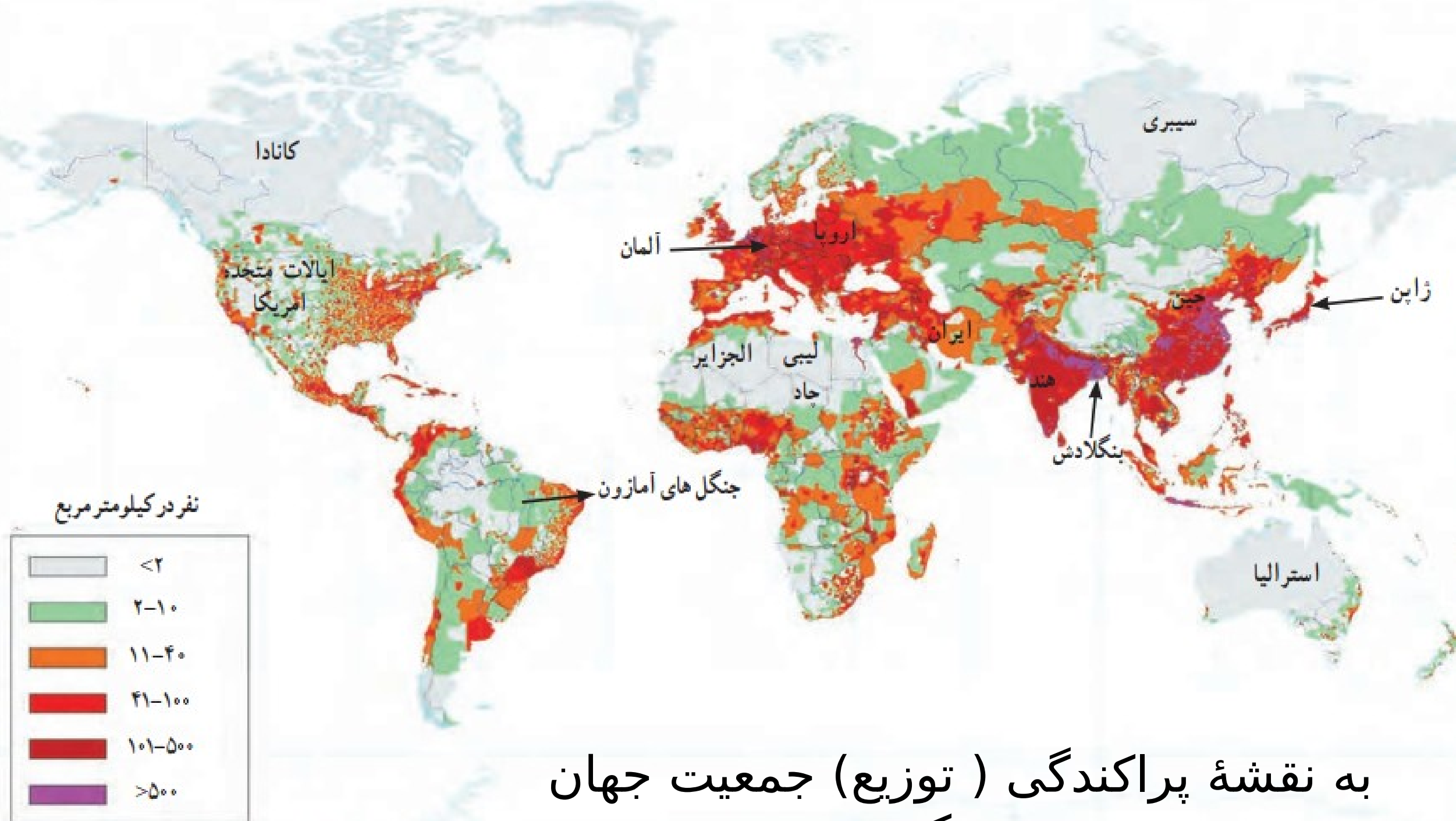


✓ اعطای جایزه و کمک های مالی به خانواده هایی که صاحب  
فرزند می شوند.

✓ واگذاری مسکن

✓ معافیت از پرداخت مالیات

✓ افزایش مرخصی تحصیلی و کاری مادران



به نقشه پراکندگی (توزیع) جمعیت جهان

توجه کنید

دو ناحیه یا کشور بسیار پر تراکم و دو ناحیه بسیار کم  
تراکم جمعیت را نام ببرید.

بنگلادش، اندونزی

پر تراکم

کانادا، استرالیا

کم تراکم



جمعیت در کره زمین به طور بسیار نامساوی و ناموزون  
پراکنده شده است.

در برخی کشورها تراکم جمعیت کم است؛ در حالی که در  
برخی کشورهای دیگر تراکم بسیار زیادی مشاهده می شود.

برخی عوامل طبیعی و انسانی موجب جذب جمعیت به یک  
برخی عوامل منفی ممکن است باعث ایزوله شدن جمعیت به یک ناحیه  
جلوگیری کند و یا حتی جمعیت را از یک مکان دفع کند.

بیمارستان



مجهز

مراکز دولتی



شغل های  
بیشتر



دانشگاه



درآمد بیشتر





نواحی معتدل با باران کافی یا نواحی دارای آب و هوای موسمی جمعیت را جذب می کنند.



مالزی  
آب و هوای  
موسمی





روستای  
سیاهمرد  
استان گیلان  
(معتدل)

دشت ها و جلگه های آبرفتی و حاصل خیز و نواحی دارای منابع آب کافی جمعیت زیادی را به خود جذب می کنند.







# جواهر دشت گیلان





مزارع  
کشاورزی  
مازندران



در حالی که جمعیت به نواحی گرم و خشک یا مرتفع و سرد یا مکان هایی که آب کافی و خاک حاصلخیز ندارند جذب نمی شود.







نواحی  
کوهستانی  
سوئیس





شهر یاکوتسک  
روسیه



# نواحی کویری یزد





شهرهای بزرگ و پایتخت ها، نواحی صنعتی و مکان های  
گردشگری و زیارتی و یا مکان هایی که امکانات مناسب آموزشی،  
اقتصادی و بهداشتی و... دارند جمعیت را به خود جذب می کنند.





# شهر تهران





# شهر جدید سهند تبریز







گردشگران  
در شیراز







شهر  
مشهد

اما به عکس مکان هایی که فاقد امکانات و تسهیلات هستند  
و یا نواحی ای که با جنگ و آشوب رو به رو هستند، جمعیت



کشور  
چاد





یکی از عواملی که موجب افزایش یا کاهش جمعیت یک مکان می

شود، **مهاجرت** است.

مهاجرت یعنی رفتن مردم از جایی به جای دیگر به

منظور کار و زندگی



## انواع مهاجرت

مهاجرت  
داخلی

← مهاجرت در داخل مرزهای یک

کشور

مهاجرت روستائیان به شهرها یا برعکس، مهاجرت کارگران فصلی در

داخل یک کشور

← مهاجرت از یک کشور به کشور

دیگر

مهاجرت افغان ها به

مهاجرت  
خارجی  
( بین المللی )



## مهاجرت اختیاری

افراد با میل و تصمیم خود برای دستیابی به زندگی بهتر به جای دیگری  
مهاجرت می کنند.

مهاجرت بیش از 100 میلیون نفر از مردم اروپا به سرزمین های تازه  
تصرف شده یعنی آمریکای شمالی و جنوبی و استرالیا برای دستیابی به  
فرصت ها و منابع عظیم

امروزه نیز برخی کشورها با تبلیغ برخی امکانات خود مانند  
دانشگاه های معتبر یا فرصت های شغلی، مهاجران را از سایر



دانشگاه  
کمبریج  
انگلستان  
لندن





دانشگاه  
هاروارد  
آمریکا  
ماساچوست





کشتی  
مهاجران به  
ایتالیا



## مهاجرت اجباری

افراد بدون میل خود و به دلیل عواملی چون قحطی، خشکسالی و دیگر حوادث طبیعی و یا جنگ ها و درگیری های سیاسی مجبور به ترک محل زندگی خود می شوند.

مهاجرت اجباری مردم فلسطین از سرزمین های اشغالی یا مهاجرت گروهی از مردم افغانستان، سوریه یا عراق به کشورهای همسایه به دلیل شرایط جنگ و اشغال نظامی کشورهايشان توسط متجاوزان اسرائیلی و آمریکایی



مهاجرت  
مردم  
سوریه به  
دلیل نا امنی  
و جنگ در  
این کشور



افزایش

شهرنشینی

در سال 1950 میلادی تنها 25 درصد مردم جهان در نواحی شهری زندگی می کردند. اما امروزه بیش از 50 درصد مردم جهان در



در همه کشورهای، به دلیل مهاجرت گسترده مردم از روستاها به شهرها به دنبال کسب درآمد بیشتر و امکانات شهرنشینی رشد سریعی داشته است.











رشد شتابان شهرنشینی در بیشتر کشورها بدون برنامه ریزی برای سکونت جمعیت زیاد صورت گرفته است.



به همین دلیل، اغلب شهرهای بزرگ جهان با مشکلاتی چون ترافیک سنگین و آلودگی هوا، افزایش اختلاف طبقاتی، زاغه نشینی در حومه شهرها و افراد بی خانمان ( کارتن خواب ها) روبرو هستند. مدیران و برنامه ریزان شهری تلاش می کنند راه حل هایی برای این مسائل و مشکلات بیابند که یکی از آنها تقویت امکانات و اقتصاد



مدرسه - شمال  
Hemmat  
Modarres - North  
Hemmat

SPATIAL















پایان